

PREMIUM

Maud van Dongen (5) zit sinds het begin van dit schooljaar in de combinatiegroep 1-2-3 van de hoogbegaafdenafdeling van basisschool De Springplank in Teteringen. © Ron Magielse/Pix4Profs

Koen en Maud mogen ontdekken zonder grenzen op de hoogbegaafdenafdeling van bs De Springplank

TETERINGEN/BREDA - Ze zijn superslim, maar voelen zich vaak onbegrepen: hoogbegaafde kinderen. Het basisonderwijs voor kinderen met een hoog IQ staat in Nederland nog in de kinderschoenen. In de regio Breda ligt dat anders. Daar timmert Markant Onderwijs al tien jaar aan de weg voor deze doelgroep. Bestuursvoorzitter Johan van Knijff: „Hoogbegaafde kinderen verdienen de aandacht. Hun talenten zijn waardevol, geef hun creatieve denkkracht de ruimte.“

-
-
-
-

Als Koen (7) in groep 3 zit, lukt het hem niet korte woordjes hardop voor te lezen in het gewenste tempo. Dat is opvallend, omdat een jaar eerder door zijn kleuterjuf het vermoeden is uitgesproken dat hij hoogbegaafd is. Dat zou betekenen dat Koen een IQ heeft boven de 130. Zijn docent ziet hiervan niets terug bij zijn leesprestaties in de klas. Hoe kan dat?

Dat Koen vastliep had niets te maken met onwil vanuit school. De juiste kennis en materialen ontbraken

Rini van Dongen, vader van Koen en Maud

„Wij waren totaal verrast”, vertelt vader Rini van Dongen uit Breda. „Kort daarvoor had hij bij zijn opa en oma hardop voor de tv de ondertiteling van Discovery staan meelesen.” Het staat haaks op wat Koen op school presteert. Rini: „Geef hem een tekst waar verhaal in zit, zeiden wij tegen zijn docent. Die losse woordjes, betekenisloos zonder context, werken niet voor Koen.”

IQ-test

Het is een van de voorbeelden die Rini en zijn vrouw Linda aanhalen als ze uitleggen waar ze met Koen tegenaan liepen op de reguliere basisschool. Een IQ-test wijst kort daarna uit dat hun zoon inderdaad hoogbegaafd is. Linda: „Dat Koen vastliep had niets te maken met onwil vanuit school. De juiste kennis en materialen ontbraken om Koen te kunnen bieden wat hij nodig heeft.”

(Tekst gaat verder onder de foto)

Koen van Dongen heeft het naar zijn zin op zijn nieuwe school, waar het lesmateriaal wel aansluit op zijn niveau. © Ron Magielse/Pix4Profs

Het brein van hoogbegaafde (hb) kinderen werkt anders dan dat van kinderen met een normaal of onder gemiddeld IQ. Ze zijn op jonge leeftijd moeilijk te signaleren, omdat ze zich aanpassen aan hun omgeving. Op school laten ze vaak niet zien wat ze al kunnen. Omdat er niet naar gevraagd wordt - ze doen alleen wat de docent van hen verwacht -, of omdat ze aanvoelen dat ze anders zijn en niet willen opvallen.

Eigen logica

Bovenschoolse specialist hoogbegaafdheid Angela Peters: „In hun hoofd creëren hb- leerlingen vaak hun eigen logica. Hun hersenen maken creatieve kronkels en gaan van de hak op de tak. Daarnaast hebben ze vaak moeite met automatiseren, zoals tafeltjes stampen en losse woordjes leren. Het vergt inspanning ze de juiste methode aan te leren zonder hun creatieve brein aan te tasten. Daar zit zowel hun valkuil als hun talent.”

(Tekst gaat verder onder de foto)

Kim Bongers (l), teamleider Montessori+, en Angela Peters, bovenschoolse hb-specialist, met elkaar in gesprek. © Ron Magielse/Pix4Profs

In sommige gevallen gedijen hoogbegaafde kinderen prima op een reguliere school. [Maar vaak leidt het gebrek aan voldoende uitdaging tot problemen](#). Het gedrag verandert en schoolprestaties kelderen. Linda: „Koen raakte gefrustreerd omdat hij vaak buiten de klas werd geplaatst om zijn plus-werk te maken. Zijn docent gunde hem een rustige plek, maar voor Koen voelde het alsof hij werd buitengesloten.”

Thuisonderwijs

Tijdens de gedwongen periode van thuisonderwijs afgelopen voorjaar zien Rini en Linda van dichtbij dat de opdrachten die Koen van school krijgt niet aansluiten bij wat hij nodig heeft. Rini: „Al na twee dagen hebben we dat werk deels opzij geschoven en zijn we zelf online uitdagender lesmateriaal gaan zoeken.” Linda: „Lang leve het Muiderslot. Op de site van dat kasteel was volop leuk lesmateriaal te vinden. Daar dook Koen meteen op.”

Maud is een heel ander kind dan Koen, maar voor ons was snel duidelijk dat ook zij een bovengemiddeld IQ moest hebben

Linda van Dongen, moeder van Koen en Maud

En ze doen thuis nog een ontdekking. Het opzij geschoven groep-3 huiswerk van Koen, wordt door twee kleinere handjes van tafel gegrist. Door dochter Maud (5), die op dat moment in groep 1 zit. Linda: „Ze stortte zich op zijn rekensommen en begon zichzelf letters te leren. Maud is een heel ander kind dan Koen, maar voor ons was snel duidelijk dat ook zij een bovengemiddeld IQ moest hebben.”

Klik verdwenen

Koen heeft de tijd gekregen te wennen en moet nu echt aan de bak

Linda van Dongen, moeder van Koen en Maud

Als de kinderen in juni weer naar school gaan, is de klik met school verdwenen. Zowel Koen als Maud vindt het moeilijk na de vrijheid van het thuisonderwijs teruggeworpen te worden in de dagelijkse structuur van het reguliere onderwijs. Linda: „Maud stopte binnen een week met letters schrijven en rekenen, omdat daar in groep 1 geen aandacht voor is. En Koen vond het vervelend dat hij steeds ander werk moest maken dan zijn vriendjes in de klas.”

Sinds dit schooljaar zitten broer en zus Van Dongen op de hoogbegaafden afdeling van basisschool De Springplank in Teteringen. Ze zijn er inmiddels prima thuis. Linda: „Maud vindt het heerlijk dat ze hier onbegrensd mag ontdekken. Koen begon goed, maar heeft het nu wat moeilijker. Hij heeft de tijd gekregen te wennen en moet nu echt aan de bak. Daarbij lukt niet alles in één keer en dat vindt hij lastig.”

(Tekst gaat verder onder het kader)

Basisonderwijs, maar net even anders

Rini en Linda van Dongen, de ouders van Koen en Maud, op het schoolplein samen met directeur Sjoerd Hagen (m) van basisschool De Springplank in Teteringen. © Ron Magielse/Pix4Profs

* Op de hb-afdeling krijgen basisschoolleerlingen **de reguliere lesstof compact aangeboden**: 100 procent van de standaard oefenstof in 25 procent van de tijd die daar normaal voor wordt gebruikt.

* Op de hb-afdeling is **veel tijd voor verrijking en verdieping en voor het stimuleren van de creativiteit**, waarbij de leerlingen worden aangespoord samen tot oplossingen te komen.

* Omdat hb-leerlingen vaak hoogsensitief zijn, is er in de klas **extra aandacht voor hun welbevinden**, zoals het herkennen en uiten van verschillende soorten gevoelens.

Out-of-the-box

Koen zit in groep 4-5-6 bij Juf Margo: „We werken dagelijks aan leerdoelen, maar de meeste tijd besteden we aan de ontwikkeling van creativiteit en vaardigheden”, vertelt de juf. „Kinderen leren door te zetten, oplossingsgericht denken, gevoel te duiden, samen te werken en ook dat fouten maken erbij hoort. We stimuleren ze out-of-the-box te denken. Deze doelgroep heeft een creatief brein, dat levert bijzondere inzichten en oplossingen op.”

(Tekst gaat verder onder de foto)

Koen van Dongen (l) met juf Margo van groep 4-5-6 van de hoogbegaafdenafdeling op basisschool De Springplank in Teteringen. © Ron Magielse/Pix4Profs

Voor Rini en Linda is duidelijk dat hun kinderen nu op hun plek zijn. Linda: „Het is fijn te zien dat hun leergierigheid en nieuwsgierigheid hier alle ruimte krijgt. Voor Koen geldt dat hij het soms nog te druk heeft in zijn hoofd en dan helpt bewegen. Dat we een paar keer per week bewust de 7 kilometer van thuis naar school fietsen geeft hem al meer rust.”

10 jaar voltijd hoogbegaafdenonderwijs in Breda

Johan van Knijff is voorzitter van de Raad van Bestuur van Markant Onderwijs. Deze onderwijsstichting timmert al tien jaar aan de weg met voltijd hoogbegaafdenonderwijs voor basisschoolleerlingen. © Ron Magielse/Pix4Profs

Het hoogbegaafdenonderwijs op Montessori+ in Breda bestaat 10 jaar. Destijds is de ontwikkeling van deze onderwijsvorm mede begeleid door de Leonardostichting, gericht op onderwijs voor hoogbegaafde kinderen. Toen deze stichting ophield te bestaan, besloot Markant Onderwijs zelf verder vorm te geven aan passend onderwijs voor hoogbegaafde kinderen.

Op Montessori+ in Breda zitten inmiddels vijf groepen op de hb-afdeling, op Montessori+ in Prinsenbeek vier en op basisschool De Springplank in Teteringen twee. Daarmee biedt de Bredase scholenstichting in totaal aan zo'n tweehonderd kinderen uit de hele regio passend onderwijs voor hoogbegaafden aan.

De Springplank is de jongste loot aan de hb-boom van Markant Onderwijs. Directeur Sjoerd Hagen is blij met deze uitbreiding binnen zijn groeiende school. „Elk land heeft timmermannen nodig, maar volwassenen met creatieve denkracht zijn net zo van belang. Daarom is passend onderwijs voor deze doelgroep zo belangrijk.”